

MELLEM HUSET PÅ CHRISTIANSHAVN OG AKADEMISKE GHETTOER

I STORBYEN HANDLER NABOSKAB OM AT OMGIVE SIG MED NOGEN, DER HAR DE SAMME HOLDNINGER SOM EN SELV. "DET TÆTTE, LOKALE NABOSKAB ER FULDSTÆNDIG ET IDEAL OG HAR MÅSKE ALDRIG EKSISTERET," SIGER KULTURGEOGRAF BIRGITTE MAZANTI.

Havnebade. Designerbutikker. Delikatesseforretninger. Læssevis af caféer. Kvarterløft. København har som mange andre storbyer undergået en massiv forvandling de sidste årtier. Børnefamilier og iværksættere er rykket ind, hvor narkomaner og småhandlende før havde deres gang. Jagten på at gøre byen til en attraktiv, international metropol har dog ikke bare ændret bybilledet. I kølvandet er der dukket nye livsformer og naboskaber op.

Birgitte Mazanti, der forsker i boformer ved Geografisk Institut på Københavns Universitet, nævner den udstrakte byfornyelse i København: "Hvis man kigger på kvarterløftprojekterne, så har man forsøgt at få middelklassen ind og satset på, at de nok skulle løfte kvarteret og skabe naboskab og sociale netværk", siger Birgitte Mazanti.

Der hersker en forventning om det tætte, solidariske naboskab. Problemet er imidlertid, at det ikke virker.

DEN MENINGSFULDE BY

Naboskab er ikke noget, man kan planlægge, fordi det er individuelt for beboerne, hvad der udgør den meningsfulde by. Birgitte Mazanti mener, at man ofte i byplanlægningen glemmer den dynamiske opbygning og nedbrydning, der altid er, hvor forskellige mennesker bor sammen:

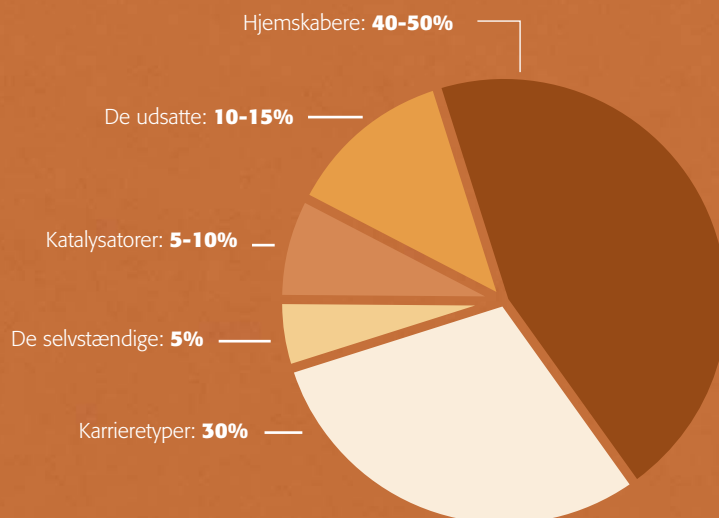
"Den meningsfulde by skal man sætte op imod den planlægning, der kommer og dikterer noget. Der skal jo både være plads til dem, der gerne vil det tætte naboskab, og til dem, der vil det uforpligtende fællesskab." →

”Naboskab handler om at acceptere hinandens mangfoldighed, frem for at vi alle sammen går i den samme akvarieklub. Vi har både rødder og vinger.”

FORVENTNINGER TIL BYLIV OG NABOSKAB

Hvordan lever københavnere? Hvad forventer de af byen? Svaret er alt andet end entydigt. Undersøgelsen 'Københavnslivsformer' inddeler københavnere i fem typer med vidt forskellige forventninger og ønsker til det gode byliv og naboskab:

Hjemskabere: 40-50%

For hjemskaberne er familien, børnene og det nære det vigtigste. De prioriterer fritidsaktiviteter, grønne omgivelser og lokal tilknytning. Bosætter sig ofte i forstadskvarterer som Valby, Vanløse og Amager.

Karrieretyper: 30%

De vægter karrierelivet højt, og byens kulturtilbud og puls er vigtig. Gruppen rummer både enlige og børnefamilier, og de er ofte bosat i Indre By og indre brokvarterer.

De selvstændige: 5%

For de selvstændige erhvervsdrivende er byens tilgængelighed i form af f.eks. parkering samt et godt image afgørende. Bor på brogaderne og i dele af Indre By.

Katalysatorer: 5-10%

Katalysatorerne er projektmagere, der forventer, at byen skal være et reservoir af muligheder. Deres netværk er globalt, men det lokale må gerne være en farverig kulisse. Bosætter sig ofte i havneområderne.

De udsatte: 10-15%

De efterspørger lokale netværk og solidaritet. Holder ofte til i NV, SV og dele af Amager

Kilde: 'Københavnslivsformer', Københavns Kommune og Advice Analyse, 2003. Rapporten kan læses på Københavns Kommunes hjemmeside: www.kk.dk

Ønskerne til naboskab er langt fra de samme, forklarer Birgitte Mazanti:

”Du har selv noget med dig. Du har nogle værdier og holdninger, og de vil automatisk afspejle sig i den måde, du ser og lever dit byliv på. Så kan det godt være, du møder nogle, der har de samme holdninger, men det kommer ikke an på, hvor du bor.”

TRYGHED ELLER BIG BROTHER

Det er blevet mere og mere udbredt, at naboskab er baseret på, hvor man befinder sig holdningsmæssigt frem for lokalitet. Desuden er bylivet blevet fragmenteret, så der kan være mange forskellige udgaver af, hvad det gode byliv og naboskab indebærer. Man kan tale om en udvidet form for multikulturalisme, hvor byen og naboskabet skal kunne forskellige ting, alt efter om man er karrieresingle, butiksindehaver eller familiefar. For nogle grupper, for eksempel børnefamilierne på Vesterbro, er de nye lukkede gårdmiljøer optimale. For andre minder den slags nabofællesskaber om overvågning:

”Der bliver måske den der – på godt og ondt – holden øje med hinanden. Nogle synes, det er social kontrol, mens andre synes, det er enormt rart, fordi man kan få passet ungerne. Skismaet i forhold til den kreative klasse er, at de ikke gider sådan en type fællesskaber. De vil have uforpligtende fællesskaber”, siger Birgitte Mazanti.

Naboskab er ikke længere lig med, at man kigger ind til kaffe, men kan i stedet være, at der er plads til mangfoldighed og til at være sig selv:

”Når vi snakker om den kreative klasse og individualiteten, som vi har mere og mere, kan trygheden netop være, at man kan være sig selv. Ellers kan naboskab mere være en spændetrøje. Man kan sige, at det er en ny definition af tryghed.” Tryghed i naboskabet er altså forskellige ting for forskellige mennesker; det spænder fra pasning af hinandens børn, til at fællesskabet er en uforpligtende kulisser for ens individuelle udfoldelse.

AKADEMISK GHETTO

Det er ikke alle, der ønsker uforpligtende fællesskaber. En hel del vælger en boform, hvor der er et tæt og forpligtende naboskab. Det gælder for eksempel det nybyggede bofællesskab Absalons Have uden for Roskilde, som Birgitte Mazanti har lavet et casestudie af:

”Det er idealet om det gammeldags naboskab med et moderne islæt. Det er en akademisk ghetto.” Før optagelsen i bofællesskabet er beboerne blevet konfronteret med nogle holdninger, som de skulle kunne stå inde for, f.eks. viljen til fællesskab. Prisen på husene har ligeledes været medvirkende til, at især akademikere er flyttet ind i Absalons Have.

Birgitte Mazanti mener, at vi vil se flere af disse værdibaserede fællesskaber i fremtiden, men at det ikke er så slemt endda:

”Hvis man taler om sammenhængskraft, kan man godt spørge, om det ikke er et problem, at vi så slet ikke kommer til at kende nogen, der lever en anden type liv, end vi gør? Man kan også sige: that's life. Vi kan jo ikke gå ind og sige, at de SKAL mingle.”

Birgitte Mazanti mener ikke, at der er noget nyt i værdiladede naboskaber. Og vi skal ikke ærgre os over, at vi ikke kender alle i opgangen, for den type naboskab er måske blot et ideal: ”Man kan diskutere, om den solidaritet overhovedet har været der.”

MANGFOLDIGT NABOSKAB

I dag vil vi være naboer til nogen, der ligner os selv. Det bliver understreget af naboportalen www.naboonline.dk, hvor man kan finde og udvælge sine naboer på nettet.

”Det er lidt ligesom dating,” siger Birgitte Mazanti. ”Du kan sige: ham der er landmand, den familie tror jeg ikke, er noget for mig. Du går ind og vælger efter dine personlige præferencer. Bagsiden er, at det bliver meget opdelte værdiladede naboskaber.”

Byen rummer i dag mange kulturer eller livsformer, så idealet om naboskab a la Huset på Christianshavn er ikke, hvad de fleste af os foretrækker. I stedet må vi blive bedre til at være naboer med respekt for forskellighed, mener Birgitte Mazanti:

”Hvad vil det så sige? Det vil sige at have det fint nok med, at man bor i et kvarter, hvor folk er forskellige, hvor det ikke bliver et problem, og man ikke føler sig utryk. Bare det at man mødes, kigger hinanden i øjnene og siger hej, er et udtryk for: ’jeg synes, det er helt fint, du er her, og jeg er tryk ved dig’ – frem for at man skal invitere hinanden ind på kaffe. Det tror jeg mere er det, man skal forbinde med trykke, mangfoldige nærmiljøer.”

BÅDE RØDDER OG VINGER

Friheden til at være sig selv kan være det, der udgør et trygt naboskab i dag. Det forklarer værdibaserede naboskaber som Absalons Have. Det er trods alt lettere at blive accepteret af nogen, man selv har valgt. Naboonline.dk er ligeledes et symptom på, at friheden til selv at vælge giver tryghed. Birgitte Mazanti mener, at vekselvirkningen mellem frihed og tryghed også gør sig gældende i forhold til, hvordan vi er forankret i lokalsamfundet:

”Det er en mellemting. Naboskab handler om at acceptere hinandens mangfoldighed, frem for at vi alle sammen går i den samme akvarieklub. Vi har både rødder og vinger.” *

Af Julie Ekner Koch, asterisk@dpu.dk

Læs mere om naboskab her:

Birgitte Mazanti: 'Det selvalgte fællesskab – det kvalificerede naboskab', Geografisk Institut, Københavns Universitet, 2005. Dette working paper kan hentes her: www.geogr.ku.dk/staff/bm/reports/html

BIRGITTE MAZANTI

Adjunkt ved Geografisk Institut på Københavns Universitet, leder et tre-årigt forskningsprojekt om bostedsvalg i samarbejde med Center for Strategisk Byforskning. Har skrevet ph.d. om den politiske definition 'ghetto' set i forhold til beboernes egen forståelse.

PERSONLIG HJEMMESIDE

WWW.GEOGR.KU.DK/STAFF/BM